

Fašizam

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 10 | Nivo: Filozofski fakultet u Beogradu

Iako su fašistička Italija i nacistička Nemačka predstavljale različite verzije fašizma i bile inspirisane različitim i ponekad rivalskim verovanjima (prva naglašava ideal svemoćne ili totalitarne države a druga značaj rase i rasizma, moguće je identifikovati zajednički skup fašističkih vrednosti i principa. U kolokvijalnom govoru često se zaboravlja da je nacizam bio samo nemačka varijanta fašizma pa je ovaj termin (fašizam) postao sinonim za antisemitizam, rasizam, holokaust... U ovom radu ću pokušati da predstavim i druge ideje unutar fašističke ideologije i njihovu pozadinu jer se nijedna društvena ili istorijska pojava ne može razumeti u potpunosti bez poznavanja svih njenih elemenata.

O terminu

Definicija pojma

Uslovi za nastajanje i uspon fašizma

„Fašistički pokreti se javljaju između dva svetska rata u gotovo svim evropskim kapitalističkim zemljama, ali su u samo nekoliko njih osvojili vlast. To su bili, u suštini, sitnoburžoaski pokreti protesta protiv društvenog propadanja srednjih slojeva, socijalizma kao glavne opasnosti i liberalne demokratije kao tobožnjeg uzroka njihove propasti. Privlačili su i druge nezadovoljne društvene grupe, pre svega, nacionalističke“ (Mimica, Bogdanović, 2007: 141). Iako glavne ideje fašizma potiču iz XIX veka tek ih je Prvi svetski rat (i njegove posledice) povezao i uobličio kao ideologiju. Naime, Prvi svetski rat je izazvao velike poremećaje na ekonomskom i političkom planu. Primera radi, iako je Nemačka kapitulirala 11.11.1918. godine, čime je rat i završen, njeni potencijali su tokom ratnih razaranja ostali praktično netaknuti (nije bila potpuno poražena i njenu teritoriju nisu okupirale pobedničke armije) ali je ugovor koji je potpisala 28.06.1918. godine na Konferenciji o miru za nju bio veoma nepovoljan: Alzas i Loren su vraćeni Francuskoj pod čiju upravu su stavljene Sarska i Rurska oblast (kao veoma značajne industrijske oblasti); ograničene su nemačke vojne snage i oružja koja mogu koristiti i bila je određena visoka ratna odšteta koju su morale isplatiti. Ovo je dovelo do velikog nezadovoljstva u narodu što zbog ekonomski loše situacije, što zbog međunarodnog poniženja. Pored toga, Prvi svetski rat nije uspeo da razreši međunarodne sukobe i rivalstva, ostavivši gorko nasleđe frustriranog nacionalizma i želju za osvetom. Nacionalističke tenzije su bile najjače u onim „prikraćenim“ nacijama koje su ili, kao Nemačka, bile poražene u ratu, ili su, kao Italija i Japan, bile duboko razočarane odredbama Versajskog mirovnog ugovora. Takođe, samo ratno iskustvo je proizvelo posebno militantan oblik nacionalizma i proželo ga militarističkim vrednostima (Hejvud, 2005: 226). Najvažniji uzrok nastanka fašističkih pokreta je socioekonomska kriza koja je kod razolikih srednjih slojeva izazivala osećaj ugroženosti od krupnog kapitala, s jedne, i socijalističke pretnje, s druge strane. Zbog toga se u fašizmu javlja ideologija „trećeg puta“ - „...ni kapitalizam, ni socijalizam nego homogena organska zajednica nacije u kojoj će biti ukinute sve društvene protivrečnosti između sunarodnika“ (Mimica, Bogdanović, 2007: 141). Evropsko društvo je bilo razdirano iskustvom industrijalizacije koja je posebno ugrozila nižu srednju klasu sitnih trgovaca, malih biznismena, farmera i zanatlija koji su bili stisnuti između rastuće moći krupnog biznisa s jedne strane i rastuće moći organizovanog rada s druge. Fašistički pokreti su regrutovali svoje članstvo i dobijali podršku uglavnom iz takvih elemenata niže srednje klase (Hejvud, 2005: 225). Svetska ekonomska kriza tridesetih godina XX veka je zadala konačni udarac već krhkim demokratijama jer su rastuća nezaposlenost i ekonomski neuspeh stvarali atmosferu krize i pesimizma koju su mogli da iskoriste politički ekstremisti i demagozi. Do 1938. godine jedina preostala demokratija u istočnoj i centralnoj Evropi je bila Čehoslovačka uz Mađarsku i Rumuniju koje su se nepokolebljivo kretale ka fašizmu i kolaboraciji sa nacističkom Nemačkom (Hejvud, 2005: 225-226).

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com